

LV

LV

LV



EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 20.5.2008  
COM(2008) 319 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI**

**Barselonas process – Vidusjūras reģiona valstu savienība**

## KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

### **Barselonas process – Vidusjūras reģiona valstu savienība**

1. Visus ES Vidusjūras reģiona partnerus ar Eiropu saista ciešas vēsturiskas un kultūras saiknes. Eiropas un Vidusjūras reģiona partnerība ir pavērusi iespējas risināt daudzus stratēģiskus reģionālos jautājumus saistībā ar drošību, vides aizsardzību, jūras resursu pārvaldību, ekonomiskajām attiecībām caur preču un pakalpojumu tirdzniecību un ieguldījumiem, enerģijas piegādēm (ražotājvalstis un tranzītvalstis), transportu, migrācijas plūsmām (sākotnējām un tranzīta), regulējošo tiesību aktu konvergenci, kultūras un reliģiju daudzveidību un savstarpējo sapratni. Tomēr Vidusjūras reģiona centrālā nozīme Eiropai, mūsu saikņu nozīmīgums, mūsu kultūras un vēsturisko attiecību dziļums un mūsu kopīgo stratēģisko problēmu steidzamība prasa, lai mēs tām pievērstos no jauna un piešķirtu tām lielāku politisko nozīmi.
2. Eiropadome 2008. gada 13. un 14. marta sanāksmē apstiprināja Vidusjūras reģiona valstu savienības principu un aicināja Komisiju iesniegt priekšlikumus, lai precizētu saturu un aprises procesam, ko turpmāk dēvēs: „Barselonas process – Vidusjūras reģiona valstu savienība”.
3. Komisija ir izpētījusi Barselonas procesa sasniegumus un tā devumu dialoga, miera un stabilitātes uzturēšanai, kā arī labklājībai reģionā, ko panākusi ES un daži tās tuvākie partneri. Ir ņemtas vērā arī kļūmes un grūtības, ar ko bija jāsaskaras šā daudzpusējā sadarbības procesa laikā, ko ES uzsāka 1995. gadā. Paziņojumā šie faktori ir ņemti vērā, un tajā ir ietverti Komisijas priekšlikumi „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” attīstībai.
4. Komisija ir konsultējusies ar visiem Eiropas Savienības un Vidusjūras reģiona partneriem, lai iegūtu labāku izpratni par to prioritātēm un rastu labāko veidu, kā papildināt procesu ar jauniem politiskiem un praktiskiem impulsiem.

### **Eiropas un Vidusjūras reģiona sadarbība vairāk nekā desmit gadu garumā**

5. Vidusjūras reģions ir Eiropas Savienībai stratēģiski ārkārtīgi svarīgs apgabals gan politiskā, gan ekonomiskā ziņā. Barselonas process kopš 1995. gada ir nozīmīgākais Eiropas un Vidusjūras reģiona attiecību instruments. Aptverot sadarbību starp 39 valdībām un vairāk nekā 700 miljoniem cilvēku, tas ir bijis pamats nepārtrauktai līdzdalībai un attīstībai.
6. Barselonas process ir vienīgais instruments, ar kura palīdzību visi Vidusjūras reģiona partneri apmainās ar viedokļiem un iesaistās konstruktīvā dialogā; politiskais dialogs regulāri tiek iekļauts Eiropas un Vidusjūras reģiona ministru un augstākā līmeņa ierēdņu sanāksmju dienas kārtībā. Tas atspoguļo ciešo apņemšanos veicināt stabilitāti un demokrātiju reģionā ar reģionālās sadarbības un integrācijas palīdzību, un tā mērķis ir, pamatojoties uz šo vienoto uzskatu, turpināt virzīties pretī politiskai un sociāli ekonomiskai reformai un modernizācijai. Tomēr pastāvīgā konflikta situācija Tuvajos Austrumos apgrūtina partnerību un ir sasniegta tās maksimālā iespēja uzturēt dialogu visu partneru starpā.

7. Partnerības ietvaros tiek uzraudzīti arī centieni stiprināt demokrātiju un politisko plurālismu, paplašinot dalību politikā, un tiek veicināta cilvēktiesību un brīvību ievērošana. Tomēr notikumi pasaules un reģionālā līmenī ir ietekmējuši mērķi paātrināt reformas un vēl apņēmīgāk iesaistīties pārvaldes un līdzdalības demokrātijas stiprināšanā.
8. Pēdējās desmitgades ļoti pozitīva iezīme ir veids, kādā dialogs ar dažādiem politiskās un ekonomiskās dzīves pārstāvjiem – pilsonisko sabiedrību, tostarp arī sieviešu organizācijām un plašsaziņas līdzekļiem – procesā ir ieguvis ar vien lielāku nozīmi.
9. Dažādi sadarbības nolīgumi un programmas izglītības un praktisko mācību jomā ir veicinājuši kapacitātes palielināšanos attiecīgajās valstīs, un tie ir nozīmīgs līdzeklis cilvēkresursu attīstībai un kultūras un sociālo vērtību veicināšanai reģionā. Annas Lindas (*Anna Lindh*) vārdā nosauktais Fonds kultūru dialogam kā vienīgā institūcija, ko finansē visi partneri, atspoguļo kopīgo apņemšanos nodibināt dialogu un veicināt savstarpējo sapratni kultūras jautājumos un atzīst starpkultūru dialoga īpašo nozīmi, lai veicinātu miermīlīgu līdzaspastāvēšanu.
10. ES joprojām ir Vidusjūras reģiona valstu galvenais preču un pakalpojumu tirdzniecības partneris. Ir panākts ievērojams progress, lai līdz 2010. gadam izveidotu Eiropas un Vidusjūras reģiona brīvās tirdzniecības zonu. Aizvien pieaugošā brīvā tirdzniecība ar ES ir nākusi par labu eksportam un ieguldījumiem, bet pakalpojumus un nedaudz mazākā apmērā arī lauksaimniecību, kas veido divas trešdaļas no IKP, tikai tagad iekļauj Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu brīvās tirdzniecības zonā. Lēni, bet stabili panākumi ir sasniegti dienviņu – dienviņu ekonomiskās integrācijas procesā, kas vēl joprojām nav apmierinošs. Ir uzlabojusies makroekonomiskā stabilitāte, pēdējo 10 gadu laikā ir ievērojami samazinājusies inflācija, tautas attīstības rādītāji ir uzlabojušies veselības aizsardzības jomā un attiecībā uz kopējo vidējo dzīves ilgumu.
11. Tomēr, ja ES Vidusjūras reģiona partneri vēlas izmantot priekšrocības, ko sniedz globalizācija, brīvā tirdzniecība ar ES un reģionālā integrācija, ir nepieciešamas turpmākas un ātrākas reformas. Ekonomiskās reformas, pakāpeniska rūpniecības ražojumu brīva tirdzniecība ar ES un uzlabojumi ekonomikas pārvaldībā nav bijuši pietiekami, lai piesaistītu pašmāju un ārzemju ieguldījumus, kas nepieciešami dzīves līmeņa uzlabošanai reģionā. Izaugsme ir vērtējama pozitīvi, bet tā ir bijusi nepietiekama. Reformas ir bijušas uzmundrinošas, bet tās nav sasniegušas sākotnēji gaidīto. Brīvā tirdzniecība ar ES ir nākusi par labu eksportam un ieguldījumiem. Minēto nepilnību kopīgās sekas ir lēnāks progress nekā sākotnēji cerēts. Nepietiekamās izaugsmes un nepārtrauktās demogrāfiskās ekspansijas dēļ plaisa starp labklājības līmeni ES un lielākajā daļā Vidusjūras reģiona valstu ir palielinājusies, un tāpēc nevar runāt par patiesu ekonomisko konvergenci. Formula – tirdzniecība plus ieguldījumi plus sadarbība – vēl joprojām ir tikpat piemērota kā 1995. gadā. Kaut arī ES joprojām var daudz ko darīt, lai veicinātu tirdzniecību, ieguldījumus un sadarbību reģionā, visvairāk ir vajadzīgs, lai reģiona valstis izmantotu šīs iespējas savā ekonomikas politikā.
12. Kopumā partnerība ir ievērojami veicinājusi daudzpusējās un divpusējās attiecības, un tagad ir nepieciešamas kvalitatīvas un kvantitatīvas pārmaiņas, lai veicinātu ieguldījumus un darba vietu rašanos un uzlabotu cilvēkresursu izmantošanu.

13. Lai partnerība varētu kļūt par daudzpusēju atbalstu kopīgam rīcības plānam politikas, drošības, ekonomikas, sociālās, izglītības un kultūras sadarbības jomās, ir jānovērš vairākas nepilnības. Ir nepieciešams, lai visu dalībnieku politiskās rīcības plānā no jauna tiktu pievērsta uzmanība Vidusjūras reģiona īpašajai nozīmei. Abpusējas bažas rada līdzatbildības trūkums Vidusjūras reģiona partneru starpā. Risinājums jārod arī institucionālā līdzsvara trūkumam starp ES, no vienas puses, un Vidusjūras reģiona partneriem, no otras puses. Vēl viens Barselonas procesa trūkums ir tā sliktā pamanāmība un sabiedrībā valdošais uzskats, ka ļoti maz tiek darīts, lai risinātu pilsoņu ikdienas problēmas un reālās vajadzības. Lai Barselonas deklarācijas mērķus pārvērstu taustāmā realitātē, ir nepieciešama vēl aktīvāka iesaistīšanās un jauni procesa katalizatori.

### **Darbības joma un galvenie mērķi**

14. Ar jaunā priekšlikuma palīdzību ir jāpaveic vairāki uzdevumi, proti, jāuzlabo daudzpusējās attiecības, jāpaaugstina līdzatbildība par procesu un jāpanāk procesa pamanāmība sabiedrībā. Ir pienācis īstais brīdis, lai dotu Barselonas procesam jaunu virzītājspēku.
15. Ir jāpamatojas uz pašreizējā Barselonas procesa veiksmīgajiem elementiem un jāstiprina tie. Barselonas deklarācija, tās mērķi un sadarbības jomas paliek spēkā, un tās „trīs sadarbības nodaļas” (politiskais dialogs, ekonomiskā sadarbība un brīvā tirdzniecība, kā arī cilvēku, sociālais un kultūras dialogs) arī turpmāk būs Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu attiecību pamatā. Barselonas augstākā līmeņa sanāksmes laikā 2005. gadā pieņemtā piecu gadu darba programma (tostarp arī ceturtnā nodaļa par sadarbību jomās „Migrācija, sociālā integrācija, tiesiskums un drošība”, ko ieviesa šajā posmā), Lisabonā 2007. gada novembrī Ārlietu ministru pieņemtā 2008. gada ikgadējā darba programma un nozaru ministru sanāksmju secinājumi paliek spēkā.
16. Ņemot vērā uzskatus, ko pauda lielākā daļa ES dalībvalstu un Vidusjūras reģiona partneru, Komisija uzskata, ka pastāvošās Barselonas procesa struktūras, jo īpaši Eiropas un Vidusjūras reģiona augstāko ierēdņu sanāksmes, Eiropas un Vidusjūras reģiona komitejas sanāksmes un ekspertu sanāksmes, ir jā saglabā un pēc iespējas jāuzlabo. Politiskais un ekonomiskais dialogs ir Eiropas un Vidusjūras reģiona attiecību daudzpusējās dimensijas ievērojama pazīme, un tam ir jāturpina darboties.
17. „Barselonas process – Vidusjūras reģiona valstu savienība” būs daudzpusēja partnerība. Pievēršoties reģionāliem un starpvalstu projektiem, tam ir jāpalielina reģionālās integrācijas un kohēzijas iespējas. Tas ietvers visas ES dalībvalstis un Eiropas Komisiju kopā ar citiem Barselonas procesa dalībniekiem un novērotājiem (Mauritāniju, Maroku, Alžīriju, Tunisiju, Lībiju, Ēģipti, Jordāniju, Palestīnas pašpārvaldi, Izraēlu, Libānu, Sīriju, Turciju un Albāniju), kā arī citas Vidusjūras piekrastes valstis (Horvātiju, Bosniju un Hercegovinu, Melnkalni un Monako).
18. Tas papildinās ES divpusējās attiecības ar šīm valstīm, kas turpināsies esošo politikas virzienu ietvaros, piemēram, Eiropas kaimiņattiecību politikas ietvaros un attiecībā uz Mauritāniju – Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna politikas ietvaros. Tas papildinās arī ES paplašināšanās politikas reģionālo dimensiju, kas ietver pievienošanās sarunas un pirmspievienošanās procesu. Tas būs saskaņots arī ar ES un Āfrikas stratēģiju un papildinās to.

19. Šis jaunais priekšlikums dos jaunu impulsu Barselonas procesam vismaz trīs ļoti nozīmīgos veidos:
- uzlabojot ES attiecības ar Vidusjūras reģiona partneriem politiskā līmenī;
  - paredzot lielāku līdzatbildību par mūsu daudzpusējām attiecībām; un
  - darot šīs attiecības konkrētākas un redzamākas ar reģiona iedzīvotājiem nozīmīgu papildu reģionālo un apakšreģionālo projektu palīdzību.

Visas procesa dimensijas būs vienlīdzīgi pieejamas visiem dalībniekiem.

### **Attiecību uzlabošana**

20. Nepārprotama norāde uz vēlmi uzlabot attiecības būs ierosinātais lēmums reizi divos gados rīkot valdību vadītāju augstākā līmeņa sanāksmes. Pirmā augstākā līmeņa sanāksme ir paredzēta 2008. gada 13. jūlijā Parīzē Francijas prezidentūras ietvaros, un tajā ir jāpieņem oficiāls lēmums sākt „Barselonas procesu – Vidusjūras reģiona valstu savienību”, kā arī jānosaka tā uzbūve, darbības jomas un galvenie mērķi. Augstākā līmeņa sanāksmes secinājumos ir jāiekļauj arī politiska deklarācija un, iespējams, arī īss saraksts ar konkrētiem reģionāliem projektiem, kas jāuzsāk. Secinājumi jāpieņem vienprātīgi.
21. Turpmākās augstākā līmeņa sanāksmes turpinās ievērot šo shēmu, pieņemot politiskas deklarācijas, apstiprinot plašas divu gadu „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” darba programmas un vienojoties par vairākiem konkrētiem reģionāliem projektiem. Augstākā līmeņa sanāksmju starplaikos notiks ārlietu ministru tikšanās, lai pārskatītu sanāksmes secinājumu īstenošanas gaitu un sagatavotos nākamajai augstākā līmeņa sanāksmei.
22. Principā augstākā līmeņa sanāksmes ir jārīko pārmaiņus ES un Vidusjūras reģiona partnervalstīs. „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” augstākā līmeņa sanāksmju vai ministru tikšanos rīkotājvalstīm ir jāaicina piedalīties visas valstīs, kuras ir priekšlikuma dalībnieces.
23. Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu Parlamentārā asambleja (*EMPA*) ir atkārtoti apstiprinājusi sevi kā Barselonas procesa parlamentāro dimensiju un ir radījusi pamatu debatēm, atvērtam dialogam un brīvai viedokļu apmaiņai. Tā stimulē partnerību, pieņemot rezolūcijas un ieteikumus. Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu asamblejas loma būs parlamentārā līmenī leģitīmi pārstāvēt Vidusjūras reģiona valstu savienību. Komisija noteikti atbalsta *EMPA* lomas stiprināšanu attiecībās ar Vidusjūras reģiona partneriem.

### **Palielināta līdzatbildība**

24. Komisijas rīkoto apspriežu un tikšanos laikā ir kļuvis skaidrs, ka visas valstis piekrīt nepieciešamībai veidot spēcīgāku partnerību, ko iespējams panākt ar lielākas līdzatbildības par dažādiem procesiem palīdzību. Vispārēju partneru atbalstu guva divi priekšlikumi: līdzprezidentūras un kopīga sekretariāta izveide.

## Līdzprezidentūra

25. Līdzprezidentūras izveide palielinās un uzlabos mūsu sadarbības līdzsvarotību un līdzatbildību par to. Tā nozīmēs, ka partnerībai kā vienotam veselumam tiks iecelti divi līdzpriekšsēdētāji. Viens no priekšsēdētājiem būs no ES un otrs no Vidusjūras reģiona partnervalstīm.
26. Līdzprezidentūras izveidei no ES puses ir jābūt saderīgai ar Līguma par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumiem attiecībā uz Eiropas Savienības pārstāvniecību ārējās attiecībās. Pirmajā augstākā līmeņa sanāsmē attiecīgi prezidējošā ES dalībvalsts uzņemsies priekšsēdētāja pienākumus no ES puses. Stājoties spēkā Lisabonas līgumam, priekšsēdētājs no ES puses atbildīs Eiropas Padomes un Komisijas priekšsēdētājam (valstu un valdību vadītāju līmenī) un Augstajam pārstāvim / Komisijas priekšsēdētāja vietniekam ārlietu ministru līmenī.
27. Ņemot vērā sarežģīto reģionālo situāciju, līdzpriekšsēdētāja izvēlei no Vidusjūras reģiona partnervalstu puses būs nepieciešama vienprātība. Līdzpriekšsēdētājs no Vidusjūras reģiona puses ir jāizvēlas divu gadu periodam. Prezidējošā valsts no Vidusjūras reģiona puses varētu rīkot „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” augstākā līmeņa sanākumi.

## Institucionālā vadība un sekretariāts

28. Vēl viens svarīgs instruments līdzatbildības paaugstināšanai un līdzsvarotākas partnerības veicināšanai būs uzlabota institucionālās vadības sistēma un jauna sekretariāta izveide. Lai „Barselonas process – Vidusjūras reģiona valstu savienība” kļūtu redzamāks un nozīmīgāks, tam jābūt nopietni vērstam uz projektu īstenošanu.
29. Uzlabota institucionālā vadība – stiprāka, līdzsvarotāka un labāka vadība – tiks panākta, izveidojot visu ES dalībvalstu, Vidusjūras reģiona partneru un Komisijas īpaši norīkotu pārstāvju komiteju. Komiteja, kuras nosaukums būs „Apvienotā pastāvīgā komiteja”, atradīsies Briselē un tās sastāvā ietilps pastāvīgie pārstāvji no Briselē esošajām attiecīgajām pārstāvniecībām.
30. Apvienotā pastāvīgā komiteja:
  - komiteju vadītu līdzprezidentūru pārstāvji;
  - tā sagatavotu augstākā līmeņa ierēdņu un Eiropas un Vidusjūras reģiona komitejas sanāksmes un nodrošinātu atbilstošu pārskatu par šīm sanāksmēm;
  - palīdzētu līdzprezidentūrām sagatavot augstākā līmeņa sanāksmes un ārlietu ministru un nozaru ministru tikšanās;
  - varētu darboties kā ātrās reaģēšanas mehānisms, ja reģionā izveidojas krīzes situācija un ir nepieciešama apspriešanās ar Eiropas un Vidusjūras reģiona partneriem;
  - dalība un līdzprezidentūra Pastāvīgajā komitejā būs tāda pati kā augstākā līmeņa ierēdņu / Eiropas un Vidusjūras reģiona komitejas sanāksmēs;

- izveidojot Pastāvīgo Eiropas un Vidusjūras reģiona komiteju, kuras tikšanās notiktu regulāri, varētu samazināties nepieciešamība biežāk rīkot augstākā līmeņa ierēdņu / Eiropas un Vidusjūras reģiona komitejas tikšanās.
31. Sekretariāts. Ņemot vērā dažādos izteiktos viedokļus, Komisija ir nolēmusi, ka „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” sekretariātam būtu jānodarbojas ar priekšlikumu iesniegšanu kopīgajām iniciatīvām, par kurām pēcāk lemtu politiskās struktūras, kā arī jānodrošina, ka tiek sekots līdzi valstu un valdību vadītāju pieņemto un ar projektiem saistīto lēmumu īstenošanai.
32. Sekretariātam varētu piešķirt atsevišķu autonomas juridiskās personas statusu. Sīkāku aprakstu iesniegs apstiprināšanai Eiropas un Vidusjūras reģiona ārlietu ministriem 2008. gada novembrī.
- Uzdevumi. Sekretariātam būtu jāapkopo projektu priekšlikumi (no dažādiem avotiem, piemēram, nozaru ministru sanāksmēm, valstu vai reģionālām iestādēm, reģionālām apvienībām, privātā sektora un pilsoniskās sabiedrības), jāanalizē tie un jāiesaka projekti Eiropas un Vidusjūras reģiona komitejai, kas darbosies kā starpniecības iestāde. Ja projektus ir pieņēmusi Eiropas un Vidusjūras reģiona komiteja, tos ar ārlietu ministru konferences starpniecību nosūtīs apstiprināšanai augstākā līmeņa sanāksmei. Ja projektus apstiprina, augstākā līmeņa sanāksme dos norādījumu sekretariātam veikt nepieciešamos pārraudzības pasākumus, proti, projekta veicināšanu un īstenošanas partneru meklēšanu. Projektu finansēšanu un īstenošanu veiks katrā atsevišķā gadījumā dažādi ieinteresētie partneri saskaņā ar viņu pašu vietējām procedūrām. Sekretariāts sniegs ziņojumus Eiropas un Vidusjūras reģiona komitejai.
  - Sastāvs. Sekretariātu veidos no ierēdņiem, kurus norīkos procesa dalībnieki. Mērķis ir sasniegt pietiekami augstu Vidusjūras reģiona partneru līdzdalības līmeni, lai palielinātu līdzatbildību un līdzdalību. Ir paredzēts viens ģenerāls sekretārs, no vienas puses, un ģenerāls sekretāra vietnieks, no otras puses, kurus iecels amatā vienprātīgi. Ģenerāls sekretārs iecels amatā sekretariāta darbiniekus, pamatojoties uz kompetences un ģeogrāfiskā līdzsvara kritērijiem. Sekretariāta uzbūvi un darbinieku sastāvu apstiprinās Eiropas un Vidusjūras reģiona komiteja.
  - Finansējums. Norīkotos ierēdņus apmaksās viņu attiecīgās pārvaldes iestādes. Sekretariāta izmaksas (palīgpersonāls, aprīkojums utt.) vienlīdzīgās daļās segs ES un Vidusjūras reģiona partneri.
  - Par atrašanās vietu lems vienprātīgi. Valsts, kura būs sekretariāta mītnes zeme, bez maksas nodrošinās sekretariātu ar telpām .



## Projekti

33. „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” ietvaros galvenā uzmanība ir jāpievērš projektiem. Programmām, kas izstrādātas šā priekšlikuma ietvaros, ir jābūt īpaši vērstām uz reģionālās kohēzijas un ekonomiskās integrācijas veicināšanu un jāattīsta infrastruktūru savstarpējo savienotību. Tām jāietver reģiona pilsoņiem pamanāmi un nozīmīgi projekti.
34. Atlases procedūrā ņems vērā :
- ierosinātā projekta reģionālo, apakšreģionālo un starpvalstu raksturu, tostarp arī ierobežota skaita valstu sadarbības iespējas;
  - apjomu, atbilstību un visu partneru ieinteresētību;
  - spējas veicināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību, reģionālo integrāciju, kohēziju un savstarpējo savienotību;
  - īstenošanas finansiālās iespējas, tostarp privātā sektora finansējuma un līdzdalības maksimālo apjomu; un
  - sagatavotības līmeni ātrai īstenošanas uzsākšanai.
35. Vairākiem reģiona vajadzībām piemērotiem un iepriekš minētajiem kritērijiem atbilstošiem projektiem jābūt gataviem, lai tos varētu izpētīt 13. jūlijā paredzētās augstākā līmeņa sanāksmes laikā. Komisija ir atradusi 4 šādus projektus, ko tā uzskata par īpaši nozīmīgiem, lai veicinātu izaugsmi, nodarbinātību, palielinātu reģionālo kohēziju un Vidusjūras reģiona ilgtspējīgu attīstību. Šie projekti ir pievienoti paziņojuma I pielikumā un ir iesniegti partneriem, lai saņemtu viņu atzinumu.
36. Prioritātes, kas noteiktas Reģionālajā indikatīvajā programmā, paliek spēkā un EK iespējamais ieguldījums jaunajos reģionālajos projektos, kas minēti I pielikumā, netiks veikts uz esošo divpusējo finansējuma piešķirumu rēķina, kas paredzēti saskaņā ar Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu vai Pirmspievienošanās instrumentu (vai Maurītānijas gadījumā – Eiropas Attīstības fondu).

## Finansējums

37. ES un tās dalībvalstis jau tagad nodrošina ievērojamu finansējumu Vidusjūras reģionam (sīkāku informāciju skatīt II pielikumā). Lai esošos pasākumus papildinātu ar jaunu pievienoto vērtību „Barselonas procesu – Vidusjūras reģiona valstu savienību” ir jāveido tā, lai mobilizētu papildu finansējumu reģionam galvenokārt ar reģionālo projektu palīdzību. Tā pievienotā vērtība būs ļoti atkarīga no spējas piesaistīt vairāk finanšu resursus reģionāliem projektiem.
38. Kaut arī nav iespējams jau iepriekš paredzēt ES līdzekļu piešķirumu, ir iespējams apsvērt atsevišķu ES reģionālo programmu mērķiem atbilstošu projektu finansēšanu. Attiecībā uz finansējumu no ES budžeta arī turpmāk tiks piemēroti parastie atlases un procedurālie noteikumi.

39. Komisija uzskata, ka papildu finansējums reģionāliem projektiem un darbībām ir jārod no šādiem avotiem:
- privātā sektora līdzdalības;
  - divpusējas sadarbības ar ES dalībvalstīm;
  - Vidusjūras reģiona partneru ieguldījumiem;
  - starptautiskām finanšu iestādēm, reģionālām bankām un citiem divpusējiem fondiem;
  - Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu ieguldījumu un partnerības mehānisma (*FEMIP*), kas izveidots 2002. gadā kā instruments privātā sektora attīstībai Vidusjūras reģionā, lai veicinātu lielāku ekonomisko izaugsmi. *FEMIP* un EIB kopīgi sniedz aizdevumus no ES budžeta līdzekļiem tehniskajai palīdzībai, riska kapitālam un procentu likmju subsīdijām. Mehānismu pēc pārskatīšanas atjaunoja 2005. gadā.
  - *ENPI* (apmēram 50 miljoni eiro gadā jau ir paredzēti laika posmam no 2007. līdz 2010. gadam), Kaimiņattiecību politikas ieguldījumu mehānisma un pārrobežu sadarbības instrumenta *ENPI* ietvaros, kā arī no citiem instrumentiem, kurus piemēro valstīm, uz kurām attiecas priekšlikums.

#### **Secinājumi un turpmākie pasākumi**

40. Komisija aicina Eiropadomi 2008. gada jūnija sanāsmē apspriest un apstiprināt šajā paziņojumā ietvertos priekšlikumus. Tad tie var kļūt par ES pozīciju, ko iesniegt „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” atklāšanas sanāsmē, ko paredzēts rīkot 2008. gada 13. jūlijā Parīzē. Komisija pilnībā iesaistīs Eiropas Parlamentu un *EMPA* turpmākajās diskusijās par šo jauno priekšlikumu.

\* \* \*

## I PIELIKUMS

### PROJEKTU PRIEKŠLIKUMI

#### „Barselonas process – Vidusjūras reģiona valstu savienība”

##### Priekšlikumu paraugi

Komisija ir identificējusi četrus piemērus priekšlikumiem, kas atbilst paziņojumā noteiktajām prasībām. Šis saraksts ir uzskatāms par paraugu, tas nav izsmeļošs un tajā var iekļaut citus ieteikumus un priekšlikumus. Priekšlikumi atbilst vajadzībai nodrošināt uzlabotu sadarbību gan reģionālā, gan apakšreģionālā līmenī, tie ir patiešām spējīgi veicināt reģionālo integrāciju un nav ne izslēdzoši, ne diskriminējoši. Šie priekšlikumi ir visaptveroši un tie papildina plašu darbību un programmu klāstu, ko Komisija ir veikusi gan reģionālā, gan divpusējā līmenī Eiropas un Vidusjūras reģiona partnerības ietvaros. Visi projekti, izņemot vienu (civīlā aizsardzība), ir patiesi spējīgi mobilizēt finanšu līdzekļus no dažādām starptautiskām finanšu iestādēm, iedrošināt privātās un publiskās partnerības izveidi un piesaistīt privātā sektora ieguldījumus.

**Jūras transporta maģistrāles.** Kā vienu no Eiropas un Vidusjūras reģiona partnerības prioritātēm identificēja transporta nozari. Jēdziens jūras transporta maģistrāles radās Eiropas un Vidusjūras reģiona partnerības ietvaros un nozīmē integrētu pakalpojumu apvienojumu saistībā ar preču transportēšanu pa lielo transportceļu maršrutiem, tostarp jūras ceļiem. Tas paredz nodrošināt lielāku tirdzniecības plūsmu visā Vidusjūras reģionā. Iniciatīva „Barselonas process — Vidusjūras reģiona valstu savienība” ļautu paātrināt procesu, veicināt dalībnieku un finansējuma mobilizāciju un uzsākt citu maršrutu/ceļu/ostu/tirgu izveidi. Šajā sakarā būtu jāatbalsta Eiropas un Vidusjūras reģiona transporta darba grupas jūras transporta maģistrāļu un infrastruktūras jomā, lai tās varētu turpināt darbu pie prioritāro ostu apzināšanas. Kad šīs ostas būs izraudzītas, būs jāmobilizē finanšu līdzekļi to izveidei (apvienojot valstu, daudzpusējo un privāto devēju līdzekļus un Kopienas līdzekļus, jo īpaši *NIF*).

**Arābu Magribas maģistrāles (AMA) savienošana.** Arābu Magribas maģistrāles (AMA) izveide ir viena no svarīgākajām Arābu Magribas savienības (AMU) iniciatīvām. Tā paredz starp piecām Arābu Magribas savienības dalībvalstīm (Mauritāniju, Maroku, Alžīriju, Tunisiju un Lībiju) izveidot reģionālu ekonomikas integrācijas zonu. Trīs no šīm valstīm (Maroka, Alžīrija un Tunisija) šajā sakarā jau ir sasniegušas ievērojamu progresu valstu līmenī. Lai īstenotu šo vērienīgo un nozīmīgo projektu, šīm trim valstīm ir jāvienojas par to attiecīgo ceļu tīklu savienošanu iepriekš noteiktā maršrutā. Tomēr šis starptautisko ceļu tīklu izveides mērķi — atvieglot preču un personu kustību — var sasniegt vienīgi tad, ja papildus veic valdību pasākumus, lai liberalizētu tirdzniecību un novērstu dažādus beztarifu šķēršļus, kas kavē tirdzniecību. Iespēja ieviest koncesijas shēmu varētu īpaši interesēt privāto sektoru.

**Vidusjūras attīrīšana un videi labvēlīga pārvaldība.** Nelīdzsvarota attīstība ir ievērojami ietekmējusi Vidusjūras vides kvalitāti. Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu vides ministri 2006. gadā nolēma sākt *Horizon 2020* iniciatīvu un apstiprināja darba grafiku 2007.–2013. gadam. Šīs programmas galvenais mērķis ir paātrināt jau darbojošās iniciatīvas attiecībā uz Vidusjūras attīrīšanu. Tiks izstrādātas trīs galvenās sastāvdaļas: atbalsts *Horizon 2020* iniciatīvas īstenošanai un videi labvēlīgas pārvaldības veicināšana, atbalsts ieguldījumiem piesārņojuma samazināšanai un Vidusjūras Kopīgās vides informācijas sistēmas (*SEIS*) izveide. *ENPI* ietvaros jau vairākas reģionālas un divpusējas programmas atrodas sagatavošanas vai īstenošanas stadijā un dos tiešu ieguldījumu Vidusjūras attīrīšanas mērķu

sasniegšanai. Šajā sakarībā „Barselonas procesa – Vidusjūras reģiona valstu savienības” pievienotā vērtība izpaužas divējādi: pirmkārt, tas pastiprinās Vidusjūras attīrīšanas plāna politisko pusi, otrkārt, tas atvieglos finanšu līdzekļu piesaisti piesārņojuma samazināšanas ieguldījumiem un kapacitātes palielināšanas projektiem.

**Civilā aizsardzība.** Eiropas līmenī 2001. gadā izveidoja Kopienas mehānismu (*MIC* — Pārraudzības un informācijas centrs), lai veicinātu ciešāku sadarbību civilās aizsardzības palīdzības intervenču jomā. Šāda veida sadarbības pastiprināšana Vidusjūras reģionā ir īpaši svarīga, jo reģions saskaras ar palielinātu katastrofu risku, ko īpaši izraisa klimata pārmaiņas. Šā jautājuma īpaša dimensija ir kuģošanas drošība un Eiropas Jūras drošības aģentūra (*EMSA*). Reģionālā līmenī Eiropas un Vidusjūras partnerības programma katastrofu novēršanai, sagatavošanās darbiem un reaģēšanai (*DPPR*) paredzēta, lai sniegtu padziļinātas zināšanas par katastrofu risku un reaģēšanas iespējām reģionā, pastiprinātu starptautiskā, valstu un vietējā līmenī pastāvošus risku novēršanas pasākumus un uzlabotu iesaistīto dalībnieku reaģēšanas spējas. Tādējādi šīs programmas mērķis ir pastiprināt sadarbību starp galvenajiem civilās aizsardzības dalībniekiem un pakāpeniski tuvināt Vidusjūras valstis, kas ir partneres *MIC* ietvaros. Šī programma darbosies ciešā sadarbībā ar Eiropas civilās aizsardzības mehānismu, kā arī nodrošinās sinerģiju ar Komisijas, Eiropas Padomes un ANO pasākumiem. Tādējādi šī programma būs kā politisks Eiropas un Vidusjūras partnerības nostiprināšanas pasākums, kam ir patiesa pievienotā vērtība reģionālā līmenī, federatīva loma politiskā aspektā, un kas iedzīvotājiem ir redzams un varētu nodrošināt apakšreģionālā līmeņa integrāciju. Jaunais politikas stimulants, ko sniedz Barselonas process — Vidusjūras reģiona valstu savienība, dos ievērojamu ieguldījumu šīs programmas attīstīšanai un vajadzības gadījumā piesaistīs papildu līdzekļus.

**Saules enerģijas izmantošanas plāns Vidusjūras reģionam.** Eiropas un Vidusjūras partnerības valstu enerģētikas ministri 2007. gadā vēlreiz apstiprināja vispārīgos sadarbības mērķus, t.i., enerģijas tirgu integrācijas palielināšanu un ilgtspējīgas attīstības veicināšanu, tostarp saules enerģijas izmantošanu. Šajā programmā jāietver Vidusjūras reģionam paredzētā saules enerģijas izmantošanas plāna izstrāde un īstenošana. Aktīvi veicināt saules enerģijas izmantošanu šajā reģionā ir visu pušu interesēs. ES ir līdere attiecīgo tehnoloģiju jomā un vēlas tās attīstīt tālāk. Galu galā ES varētu būt saules elektrības importētāja. Attiecīgais plāns sākotnēji nodrošinās politisko iestāžu mobilizāciju visaugstākajā līmenī, kā arī daudzpusēju finanšu iestāžu mobilizāciju reģionālās konferences ietvaros. Eiropas Komisija varētu palīdzēt sagatavot šo plānu un nodrošināt pamatu, lai, no vienas puses, uzturētu nepieciešamo dialogu par enerģētikas politiku un nozaru stratēģijām un, no otras puses, nodrošinātu plāna īstenošanas uzraudzību. Šo darbu varētu veikt sadarbībā ar Barselonas procesa — Vidusjūras reģiona valstu savienības sekretariātu, izmantojot, piemēram, tehniskās palīdzības projekta *MED-EMIP*<sup>1</sup> līdzekļus. Varētu paredzēt arī citu dalībnieku iesaisti.

\*\*\*

---

<sup>1</sup> „Eiropas un Vidusjūras reģiona enerģijas tirgu integrācijas projekts”, ko uzsāka 2008. gadā, izmantojot *MEDA* līdzekļus.

## II PIELIKUMS

### ES finansiālais atbalsts Barselonas procesam

Laika posmā no 2000. gada līdz 2006. gadam EK atbalstīja Barselonas procesu ar līdzekļiem no *MEDA* budžeta pozīcijas. Kopš 2007. gada atbalstu sniedz saskaņā ar Eiropas Kaimiņattiecību politikas instrumenta (*ENPI*) budžeta pozīciju Barselonas procesa valstīm.

No **2000. gada līdz 2006. gadam** Komisija divpusējās sadarbības un reģionālo programmu ietvaros atstāj Barselonas procesa partnervalstīm\* ir piešķīrusi **4,6 miljardus eiro**. **2007. gadā** saskaņā ar *ENPI* Komisija ir piešķīrusi **1,3 miljardus eiro** desmit\*\* partnervalstīm.

Kopējais finansiālais atbalsts laika posmā no 2000. gada līdz 2007. gadam ir 5,9 miljardi eiro.

Informācija pa valstīm:

	Saistības miljonos eiro	
	2000.-2006. gadā saskaņā ar <i>MEDA</i>	2007. gadā saskaņā ar <i>ENPI</i>
<b>Divpusējā sadarbība</b>		
Alžīrija	339	57
Rietumkrasts un Gazas sektors	522	453
Ēģipte	593	137
Jordānija	331	62
Libāna	133	50
Maroka	980	190
Sīrija	180	20
Tunisija	518	103
Izraēla	0	2
Lībija	0	2
<b>Kopā divpusējā sadarbība</b>	<b>3595</b>	<b>1076</b>
<b>Reģionālā sadarbība</b>	1052	178
<b>KOPĀ</b>	<b>4647</b>	<b>1254</b>

\* Alžīrija, Rietumkrasts un Gazas sektors, Ēģipte, Jordānija, Libāna, Maroka, Sīrija, Tunisija.

\*\* Kopš 2007. gada divpusēju palīdzību sāka saņemt arī Izraēla un Lībija.

Oficiālie divpusējās palīdzības piešķirumi attīstībai MED valstīm – saistības miljonos eiro

	Francija	Itālija	Vācija	Nīderlande	Zviedrija	Spānija	Apvienotā Karaliste	DAC ES
<b>Gads</b>	<b>Saņēmējs</b>							
2004	Alžīrija	172.4	2.8	4.5	0.1	0.6	5.4	188.2
	Ēģipte	127.1	16.5	76.4	8.9	4.6	2.3	265.3
	Jordānija	5.9	0.6	50.4	0.5	1.2	2.3	70.5
	Libāna	51.2	4.8	13.1	0.2	0.9	3.3	77.8
	Lībija							
	Maroka	258.4	4.6	71.9	5.4	0.1	106.1	460.6
	Palēstīnas pašpārvalde	33.4	10.3	46.4	16.5	33.9	20.7	238.9
	Sīrija	23.1	6.6	21.1	4.2	0.0	0.7	60.0
	Tunisija	96.1	23.7	19.0	0.6	0.3	6.8	150.5
	<b>KOPĀ Vidusjūras reģions</b>	<b>767.5</b>	<b>69.8</b>	<b>302.7</b>	<b>36.3</b>	<b>41.6</b>	<b>147.5</b>	<b>1511.6</b>
2005	Alžīrija	234.3	5.5	17.1	0.1	2.2	4.2	275.8
	Ēģipte	124.6	7.7	60.7	38.7	0.5	3.7	256.3
	Jordānija	5.1	1.2	22.0	0.6	0.3	3.2	41.2
	Libāna	56.0	1.9	1.4	0.1	0.4	2.5	65.2
	Lībija	2.5	8.8	0.2	0.2		0.1	12.3
	Maroka	245.5	3.6	2.2	0.4	2.4	50.0	327.6
	Palēstīnas pašpārvalde	19.4	13.1	63.4	28.0	51.6	24.8	258.3
	Sīrija	30.7	1.3	19.4	2.2	2.3	1.1	61.0
	Tunisija	95.9	22.0	15.6	0.5	0.7	5.1	143.6
	<b>KOPĀ Vidusjūras reģions</b>	<b>813.9</b>	<b>65.3</b>	<b>202.1</b>	<b>70.6</b>	<b>60.4</b>	<b>94.7</b>	<b>1441.3</b>
2006	Alžīrija	171.8	7.1	5.2	0.1	0.6	46.9	245.3
	Ēģipte	130.6	6.9	89.3	41.9	1.7	4.4	287.1
	Jordānija	4.8	1.0	41.7	0.1	0.1	14.4	67.7
	Libāna	75.7	45.5	45.9	13.3	9.4	15.1	9.5
	Lībija	2.4	2.7	3.9			0.0	
	Maroka	240.9	7.0	80.0	0.1		73.3	416.4
	Palēstīnas pašpārvalde	47.3	6.5	82.4	38.6	52.3	39.2	351.9
	Sīrija	29.0	9.1	39.1		0.1	2.6	82.9
	Tunisija	105.3	24.4	24.4		0.9	6.0	166.3
	<b>KOPĀ Vidusjūras reģions</b>	<b>807.8</b>	<b>110.1</b>	<b>411.8</b>	<b>94.2</b>	<b>65.1</b>	<b>201.8</b>	<b>1627.0</b>

## Atbalsts palestīniešiem

Papildus finanšu palīdzībai no *MEDA* un *ENPI* budžeta pozīcijām, palestīnieši saņem līdzekļus no dažādām citām budžeta pozīcijām, tostarp no budžeta pozīcijas Miera procesam, *UNRWA* (sociālo pakalpojumu sniegšanai 4,5 miljoniem bēgļu), *ECHO* (humānā palīdzība) un Pārtikas palīdzības un pārtikas drošības budžeta pozīcijas.

No šīm dažādajām budžeta pozīcijām **2,4 miljardi eiro ir piešķirti laika posmā no 2000. gada līdz 2007. gadam**. Tas vidēji ir 300 miljoni eiro gadā.

Finansiālais atbalsts palestīniešiem ir strauji pieaudzis pēdējo gadu laikā, ņemot vērā augošās vajadzības un politiskās situācijas attīstību.

Ja laika posmā no 2000. gada līdz 2004. gadam EK ikgadējais atbalsts vidēji bija 245 miljoni eiro, tad 2005. gadā EK atbalsts sasniedza 280 miljonus eiro, 2006. gadā – 340 miljonus eiro un 2007. gadā – 550 miljonus eiro. Dalībvalstis ir vienlīdz svarīgi ziedotāji, un ir devušas 315 miljonus eiro 2005. gadā, 385 miljonus 2006. gadā un 405 miljonus 2007. gadā.

Tādējādi kopējais ES atbalsts palestīniešiem 2007. gadā sasniedza 955 miljonus eiro (725 miljoni 2006. gadā un 595 miljoni eiro 2005. gadā).